

ANY QUART : DEL 23 DE JULIOL AL 25 D'AGOST DE 1917

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

ESCOLA D'ISTIU

DE BARCELONA

PER A MESTRES, PROFESSORS ESPECIALS, INSTITUTRIUS,
SACERDOTS, RELIGIOSES, ESTUDIANTS I MARES DE FAMÍLIA

A CÀRREC DEL CONSELL DE PEDAGOGIA
DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

R.10.239

Carrer d'Urgell, núm. 187 * BARCELONA

ESCOLA D'ISTIU DE 1917

Organització. — El treball de la present ESCOLA D'ISTIU serà dividit en tres períodes : un dedicat a ciències experimentals i d'observació; un altre a pedagogia, i un tercer a visites de caràcter industrial. De tots els períodes, el primer és el que es considera fonamental a l'ESCOLA D'ISTIU, i aquest any s'intensifica més que els altres anys, dedicant a ell una atenció preferentíssima. Els ensenyaments que el componen s'han organitzat mirant d'atendre els diversos aspectes que pot presentar cada un d'ells en relació als deixebles que assisteixin a l'ESCOLA D'ISTIU, i s'ha procurat que cada un d'aquests aspectes fos explicat per un professor especialista diferent, a fi que la diversitat de visió d'uns mateixos problemes sigui un motiu més d'intensificació de treball i contribueixi a omplena més fàcilment l'esperit dels estudiosos, d'aquella ciència que ha estat triada per viure d'ella durant un mes. El segon període, o sigui el de pedagogia, és presentat com a complement i de manera que, sense obligar a cap esforç, els inscrits a l'ESCOLA D'ISTIU en treguin d'ell el benefici d'una informació moltes vegades reveladora de vies insospitades. Al tercer se li donarà aquest any més unitat i cohesió que els altres anys, confiant la seva direcció a un especialista. No se li treurà però res del seu caràcter de solaç i esbargiment. Dels ensenyaments del primer període, els matriculats a l'ESCOLA D'ISTIU no podran triar-ne més que un sol grup, amb tots els cursos que el componen, com s'indicarà més avall; en canvi, els del segon i tercer període s'organitzen per tots els alumnes indistintament. Així mateix les classes del primer període, pels efectes del treball de laboratori, es limiten a trenta alumnes.

Complement de Cursos. — Cada una de les seccions del primer període organitzarà pel seu compte algun acte complementari de les seves lliçons, el qual correspondrà a les excursions col·lectives que s'organitzaven els altres anys. En la secció corresponent es mencionen els que vénen projectats des d'ara. Així mateix els alumnes

de l'ESCOLA D'ISTIU podran considerar com a complement de la mateixa l'Exposició Escolar que cada any organitza la Diputació de Barcelona, amb els actes inherents a ella, als quals seran especialment invitats.

Matriculá. — La matrícula quedarà oberta el dilluns, dia 9 de juliol, podent-se efectuar la inscripció de deu a dotze del matí fins el dia de començar el curs, o sigui el dilluns, dia 23 de juliol. L'import de la matrícula és de *cinc pessetes* per als professionals de la pedagogia, i de *vinticinc* per als particulars, i dóna dret a seguir una matèria del primer període i tots els altres actes de l'ESCOLA D'ISTIU. Els alumnes hauran d'adquirir per llur compte el material que individualment consumeixin a les classes. Així mateix hauran d'abonar el material fixe que inutilitzin per barroeria.

ENSENYAMENTS DEL PRIMER PERÍODE

I. Grup de Ciències Naturals : Zoologia

Director : Rvnd. P. Joaquim M.ª de Barnola, S. J.
Professor al Laboratori de Biologia dels PP. Jesuïtes, Sarrià

Comprèn :

Biologia animal. Deu lliçons a càrrec del Prof. Rvnd. JOAQUIM M.^a DE BARNOLA, S. J.

En aquestes lliçons s'estudiaran experimentalment els fenòmens més sortints de la biologia animal, i tot revisant els principis cabdals que presenta avui aquesta ciència, es procurarà l'obtenció del mètode per una posterior i continuada investigació personal.

Zoologia descriptiva. Deu lliçons a càrrec del Prof. D. JOAN D'AGUILAR-AMAT. Del Museu Martorell de Barcelona.

Es donarà la part descriptiva i sistemàtica de la zoologia, profunditzant l'estudi d'aquelles classes més comunes al nostre país, o que amb més facilitat poden ésser cultivades a l'escola.

L'estudi dels animals a l'Escola primària. Sis lliçons a càrrec del Prof. D. JOAN PALAU VERA, Professor a l'Escola Superior de Bibliotecàries.

Es cercarà en aquestes lliçons el mètode per a l'estudi dels animals a l'Escola primària a base d'observació i experimentació pels deixebles.

Es proposaran lliçons tipus que s'hauran de desenrotllar en el transcurs de les conferències.

Les classes d'aquests tres Cursos seran alternades segons es veurà en el calendari posat al cap-davall del present programa. Començaran a dos quarts de nou del matí; i si les pràctiques ho exigeixen, podran durar fins a les onze. Les dels cursos primer i tercer es donaran a l'Escola Industrial (Urgell, 187), i les del segon, al Museu Martorell, posat galantment a disposició de l'Escola d'Istiu per la Junta de Ciències Naturals. Serà complement d'aquests Cursos una excursió a la costa brava catalana, per a estudis de biologia marina, amb acampament en les cales durant els dies 28, 29 i 30 de juliol. Aquesta sortida s'organitza d'acord amb l'esmentada Junta de Ciències Naturals, la qual proporcionarà tots els mitjans d'estudi necessaris. Els detalls seran donats oportunament.

II. Grup de Química

Director : D. Josep Agell i Agell

Director del Laboratori d'Estudis Superiors de Química

Comprèn :

Química teòrica. Tres lliçons setmanals d'una hora, a càrrec del Prof. D. JOSEP AGELL I AGELL.

En aquestes lliçons, a més de donar-se la suma de coneixements que l'experimentació tota sola d'un istiu no proporcionaria, s'universalitzaran les dades que en les pràctiques es recullin, i es donarà lligam científic als estudis que es realitzin.

Pràctiques de Química. Lliçó diària. Prof. Srta. CONCEPCIÓ FARRÀN.

Es desenrotllarà un programa de pràctiques suficient per una introducció viva a l'estudi de les ciències químiques.

L'ensenyament de la Química a l'Escola primària. Quatre lliçons pel Prof. D. Josep Agell.

S'estudiarà l'alcanç i el caràcter que ha de tenir l'ensenyament de la Química a l'Escola primària, i mitjançant lliçons tipus se cercarà el mètode més propi per desenrotllar-la.

Aquestes lliçons es donaran al Laboratori d'Estudis Superiors de Química de la Universitat Industrial. Duraran sempre de dos quarts de nou a les onze; essent combinades dintre d'aquest espai de temps les hores de lliçó oral que s'indiquen. Tota la resta de temps serà dedicada a pràctiques.

Seràn complement d'aquestes classes unes visites a la Fàbrica de productes químics, Societat Anònima Cros, i a la Fàbrica de ciments Butsems, de Vallcarca.

ENSENYAMENTS DEL SEGON PERÍODE

Lectures de Pedagogs contemporanis

La pedagogia d'Ernst Meumann. Cinc sessions per D. MODEST BARGALLÓ I ARDEVOL, Professor a la Normal Superior de Guadalajara.

La pedagogia Montessori. Llibre per l'ensenyament elemental. Sis sessions per D. ELADI HOMS, del Consell de Pedagogia.

La pedagogia del Dr. Decroly. Tres sessions per D. JOAN ALZINA I MELIS, Director del Manicomi de la Santa Creu.

La pedagogia de John Dewey. Tres sessions per D. JOAN PALAU VERA, Professor a l'Escola Superior de Bibliotecàries.

La pedagogia d'E. Claparède. Cinc sessions per D. LLORENÇ JOU I OLIÓ, Mestre nacional de Barcelona, ex-pensionat a l'École Jean-Jacques Rousseau de Gènevè.

Aquestes lectures tindran per objecte donar a conèixer en resum l'obra dels pedagogs que es mencionen mitjançant la presentació dels textos originals que els conferenciants tenen l'encàrrec d'explicar. Les lliçons seràn a l'Escola Industrial tots els dies, de dos quarts de dotze a dos quarts d'una.

TERCER PERÍODE

Visites

El pla de visites i la seva direcció ha estat confiat a D. Ferran Boter, Professor de Mercologia, pensionat per la Diputació de Barcelona per a estudis comercials a França i Anglaterra. Consistirà en visites a establiments industrials preparades avençadament amb notícies sobre els productes i la seva fabricació. Per aquest motiu, les visites seran alternes, destinant-se a explicació el dia entre mig. Aquesta tindrà lloc a l'Escola Industrial totes les tardes, a les quatre, i anirà a càrrec del professor citat, D. Ferran Boter.

CALENDARI

- Dilluns, 23 de juliol. *A dos quarts de nou* : Biologia animal. — Pràctiques de Química. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia de Ernst Meumann. — *A les quatre* : Preparació de visita.
- Dimarts, 24 de juliol. *A dos quarts de nou* : Zoologia descriptiva. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : Química teòrica. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia de Ernst Meumann. — *Tarda* : Visita a la Fàbrica de vidre de Planell i Riba.
- Dimecres, 25 de juliol. *Tarda* : Representació teatral a càrrec de l'Escola Catalana d'Art Dramàtic a l'Exposició Escolar.
- Dijous, 26 de juliol. *A dos quarts de nou* : Biologia animal. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : Química teòrica. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia de Ernst Meumann. — *Tarda, a les quatre* : Preparació de visita.
- Divendres, 27 de juliol. *A dos quarts de nou* : Zoologia descriptiva. — Pràctiques de Química. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia de Ernst Meumann. — *Tarda* : Visita a la Fàbrica de porcellana Berenguer.
- Dissabte, 28 de juliol. Sortida.
- Diumenge, 29 de juliol. Sortida.
- Dilluns, 30 de juliol. Sortida.
- Dimarts, 31 de juliol. *A dos quarts de nou* : L'estudi dels animals a l'Escola primària. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : Química teòrica. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia Montessori. — *Tarda, a les quatre* : Preparació de visita.
- Dimecres, 1.º d'agost. *A dos quarts de nou* : Biologia animal. — Pràctiques de Química. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia Montessori. — *Tarda* : Visita a la Fàbrica d'acers Escorsa.
- Dijous, 2 d'agost. *A dos quarts de nou* : Zoologia descriptiva. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : Química teòrica. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia Montessori. — *Tarda, a les quatre* : Preparació de visita.
- Divendres, 3 d'agost. *A dos quarts de nou* : Biologia animal. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : L'ensenyament de la Química a l'Escola primària. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia Montessori. — *Tarda* : Visita a la Fàbrica de fulloles Tayà.
- Dissabte, 4 d'agost. *A dos quarts de nou* : Zoologia descriptiva. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : Química teòrica. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia Montessori. — *Tarda, a les quatre* : Preparació de visita.
- Diumenge, 5 d'agost. Festa.
- Dilluns, 6 d'agost. *A dos quarts de nou* : L'estudi dels animals a l'Escola

- primària. — Pràctiques de Química. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia Montessori. — *Tarda* : Visita a La Maquinista Terrestre i Marítima
- Dimarts, 7 d'agost. *A dos quarts de nou* : Biologia animal. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : Química teòrica. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia del Dr. Decroly. — *Tarda* : Preparació de visita.
- Dimecres, 8 d'agost. *A dos quarts de nou* : Zoologia descriptiva. — Pràctiques de Química. — *Tarda* : Visita a la Fàbrica d'objectes de suro Berch Germans.
- Dijous, 9 d'agost. *A dos quarts de nou* : Biologia animal. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : Química teòrica. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia del Dr. Decroly. — *Tarda, a les quatre* : Preparació de visita.
- Divendres, 10 d'agost. *A dos quarts de nou* : Zoologia descriptiva. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : L'ensenyament de la Química a l'Escola primària. — *Tarda* : Visita a la Fàbrica de mosaics Escofet.
- Dissabte, 11 d'agost. *A dos quarts de nou* : L'estudi dels animals a l'Escola primària. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : Química teòrica. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia del Dr. Decroly. — *Tarda* : Visita a la Refineria de petroli Catasús.
- Diumenge, 12 d'agost. Festa.
- Dilluns, 13 d'agost. *A dos quarts de nou* : Biologia animal. — Pràctiques de Química. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia de John Dewey. — *Tarda, a les quatre* : Preparació de visita.
- Dimarts, 14 d'agost. *A dos quarts de nou* : Zoologia descriptiva. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : Química teòrica. — *Tarda* : Visita a la Fàbrica de sabó Barangé.
- Dimecres, 15 d'agost. Festa.
- Dijous, 16 d'agost. *A dos quarts de nou* : Biologia animal. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : Química teòrica. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia de John Dewey. — *Tarda* : Visita a la Fàbrica de curtits Ysamat.
- Divendres, 17 d'agost. *A dos quarts de nou* : Zoologia descriptiva. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : L'ensenyament de la Química a l'Escola primària. — *Tarda, a les quatre* : Preparació de visita.
- Dissabte, 18 d'agost. *A dos quarts de nou* : L'estudi dels animals a l'Escola primària. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : Química teòrica. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia de John Dewey. — *Tarda* : Visita a la Fàbrica de paper de La Vanguardia.
- Diumenge, 19 d'agost. Festa.
- Dilluns, 20 d'agost. *A dos quarts de nou* : Biologia animal. — Pràctiques de Química. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia d'E. Claparède. — *Tarda, a les quatre* : Preparació de visita.
- Dimarts, 21 d'agost. *A dos quarts de nou* : Zoologia descriptiva. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : Química teòrica. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia d'E. Claparède. — *Tarda* : Visita a la Fàbrica de galetes Viñas.
- Dimecres, 22 d'agost. *A dos quarts de nou* : L'estudi dels animals a l'Escola

- primària. — Pràctiques de Química. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia d'E. Claparède. — *Tarda, a les quatre* : Preparació de visita.
- Dijous, 23 d'agost. *A dos quarts de nou* : Biologia animal. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : Química teòrica. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia d'E. Claparède. — *Tarda* : Visita a la Refineria de sucre Sant Lluís (Morató i Sampere).
- Divendres, 24 d'agost. *A dos quarts de nou* : Zoologia descriptiva. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : L'ensenyament de la Química a l'Escola primària. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia d'E. Claparède. — *Tarda, a les quatre* : Preparació de visita.
- Dissabte, 25 d'agost. *A dos quarts de nou* : L'estudi dels animals a l'Escola primària. — Pràctiques de Química. — *A les deu* : Química teòrica. — *A dos quarts de dotze* : La pedagogia d'E. Claparède. — *Tarda* : Visita a La Hispano Suïza.

NOTES. — Les hores de les visites als establiments industrials seran anunciades pel professor en ocasió de cada una d'elles.

Les classes de Zoologia descriptiva seran, com s'ha dit, al Museu Martorell del Parc de Barcelona. Totes les demés a la Universitat Industrial, Urgell, 187.

Les conferències i altres actes de l'Exposició Escolar es combinaran, dins lo possible, amb l'Escola d'Istiu; i s'anunciaran amb oportunitat al Consell de Pedagogia.